

**KANSALLISET
DIALOGIT**

Lyhyt opas Kansallisista dialogeista

Miksi Kansalliset dialogit ovat tärkeitä?

Miten onnistun?

Saanko tukea tarvittaessa?

Miten Kansallisia dialogeja hyödynnetään?

02.04.2026

1. Miksi Kansalliset dialogit ovat tärkeitä?

Kansalliset dialogit on Suomessa kehitetty, laajalle levinnyt demokratiainnovaatio yhteiskunnallisen vuoropuhelun lisäämiseen kansalaisten, yhteisöjen ja viranomaisten kesken. Dialogi on konkreettinen keino torjua polarisoitumista.

Miksi Kansalliset dialogit juuri nyt?

- Luottamuksen rapautuminen
- Affektiivisen (tunneperäisen) polarisaation lisääntyminen
- Tulevaisuususkon heikkeneminen
- Autoritääristen hallintojen paine idästä ja lännestä
- Tarve kehittää kansalaisten psykologista resilienssiä ja yhteiskunnan koheesiota lisääviä turvallisuuden malleja

Tarve
demokratiaa
vahvistaville
dialogeille on
huutava juuri
nyt!

1.1. Tarkoitus

Kansallisilla dialogeilla tavoitellaan laajempia vaikutuksia demokratian vahvistamiseksi. Tavoitteena on:

- Lisätä kansalaisten keskinäistä luottamusta, julkishallinnon ja kansalaisten välistä luottamusta sekä yhteiskunnan eri toimijoiden välistä luottamusta.
- Vahvistaa kansalaisten osallisuutta tarjoamalla heille matalalla kynnyksellä mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tuoda mukaan myös niitä ryhmiä, joiden ääni ei yleensä kuulu.
- Kehittää yhteiskunnan eri toimijoiden kyvykkyyttä käsitellä asioita dialogin keinoin.

1.2. Tavoitteet

- Tarjota kaikille Suomessa oleskeleville ihmisille ja ulkomailla asuville suomalaisille mahdollisuuksia kokoontua yhteen ja keskustella tärkeistä aiheista rakentavasti ja avoimesti.
- Rakentaa osallistujien kokemusten kautta keskustelijoita, järjestäjiä, julkishallintoa ja muita toimijoita hyödyttävää ymmärrystä ja ajankohtaista tilannekuvaa erilaisista yhteiskunnallisista ilmiöistä, haasteista ja mahdollisuuksista.

1.3. Mitä Kansalliset dialogit ovat?

Dialogi on keskustelu ymmärryksen lisäämiseksi asioista, toisista ja itsestä. Se on erityinen keskustelun tapa, jossa ei pyritä yksimielisyyteen. Dialogi on parhaimmillaan yhdessä ajattelua ja oppimista.

Dialogin turvallinen ilmapiiri luodaan sitoutumalla yhteisiin pelisääntöihin keskustelun aikana. Keskustelut ovat luottamuksellisia osallistujien välillä.

Dialoginen keskustelu tähtää ymmärryksen lisääntymiseen käsiteltävistä asioista, toisista ihmisistä ja omasta itsestä. Dialogi on demokratian luovuttamaton ydin, jolla vahvistetaan jokaisen ihmisen osallisuutta, tasa-arvoisuutta ja vapautta.

Kansallisilla dialogeilla rakennetaan ymmärrystä erilaisista yhteiskunnallisista ilmiöistä, haasteista ja mahdollisuuksista kansalaisten, yhteisöjen ja viranomaisten yhteistyönä.

2. Miten onnistun?

Kansallisiin dialogeihin voi osallistua monella tapaa. Voi järjestää dialogien, osallistua dialogiin tai hyödyntää ja jakaa niiden pohjalta kerääntynyttä tietoa.

Kansallisten dialogien teema vaihtuu puolen vuoden välein. Ensin valitaan uusi teema, sitten järjestäjiä sitoutetaan ja järjestäjät kutsuvat osallistujat, dialogit toteutetaan ja niiden muistiinpanot toimitetaan tukiryhmälle kansallista koontia varten, dialogitutkijat tekevät kansallisen yhteenvedon ja yhteenvedon koosteen pohjalta jaetaan dialogeista kerääntynyttä tietoa mahdollisimman laajasti. Dialogien järjestämisen voi jakaa viiteen vaiheeseen.

Tämä prosessi on visualisoitu alla olevaan kuvaan:

2.1. Kansallisten dialogien prosessi

Dialogikierroksen prosessi on kuvattu tarkemmin alla olevaan kuvaan:

2.2. Vinkit järjestäjille

Järjestäjän kannattaa panostaa kutsumiseen ja dialogista muistuttamiseen dialogiin osallistuneille. Valmista materiaalia kannattaa hyödyntää soveltamalla omalle kohderyhmälle sopivaksi. Kokemuksen myötä usein myös kasvaa uskallus tehdä dialogeista juuri omalle kohderyhmälle soveltuvia.

Tukiryhmän tärkein tehtävä on tukea järjestäjiä. Kynnys ottaa yhteyttä ja pyytää tukea pitäisi olla matala. Tukiryhmä ottaa myös ilomielin vastaan palautetta missä määrin tuotetut materiaalit olivat toimivia tai onko parannettavaa.

2.3. Viestintävinkit

Nettisivuilta löytyy tyhjiä somepohjia ja muuta viestintämateriaalia. Niitä saa käyttää vapaasti. Kansallisilla dialogeilla on Instagram-tili.

3. Saanko tukea tarvittaessa?

Järjestäjien, osallistujien ja tiedon hyödyntäjien tueksi on luotu nettisivut, jolle julkaistaan kaikki ajankohtainen tieto ja materiaali dialogeihin liittyen. [Kansallisetdialogit.fi](https://kansallisetdialogit.fi) -sivustoa ylläpidetään suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Sivuston sisältöihin voi porautua sisään joko osallistujan, järjestäjän tai tiedon hyödyntäjän näkökulmasta.

3.1. Tuki järjestäjälle

Keskustelujen järjestäjille järjestetään maksuttomia perehdytyksiä ja jaetaan paljon materiaalia dialogin järjestämisen tueksi: dialogin käsikirjoitus, kutsuluonnos,

3.2. Tukiryhmä ja sen rooli

Kansallisia dialogeja koordinoi tukiryhmä, johon tällä hetkellä osallistuu DialogiAkatemia, Lastensuojelun Keskusliitto, Sitra, Forssan kaupunki, valtiovarainministeriö sekä valtioneuvoston kanslia.

Tukiryhmä seuraa Kansallisten dialogien skaalautumista, suunnittelee ja toteuttaa viestintää, koordinoi dialogimateriaalien valmistelun ja jakamisen, järjestää perehdytykset ja tukee dialogien järjestäjiä eri keinoin.

3.3. Mistä lisätietoa?

Lisätietoa kannattaa hakea Kansallisten dialogien nettisivuilta. Tukiryhmän yhteystiedot löytyvät täältä ([linkki nettisivulla oleviin yhteystietoihin](#)).

4. Miten Kansallisia dialogeja hyödynnetään?

Kansalliset dialogit kehittyvät jatkuvasti ja se tavoittaa laajasti erilaisia ihmisiä ympäri Suomen ja maailmalla.

Kansalliset dialogit lukuina 2020-2025

4.1. Vaikuttavuus

Dialogeissa syntyy ymmärrystä ja syvyyttä, joita dialogia virallisemmissä tilanteissa tai esimerkiksi kyselyissä on vaikea saavuttaa. Dialogit myös tavoittavat ihmisiä, joita muut osallisuusmenetelmät harvoin tavoittavat.

Jokainen dialogi on merkityksellinen osallistujille. Yleisin palaute dialogien osallistujilta on, että se on ollut voimaannuttava ja ajatuksia avartava kokemus. Osallistujien ymmärrys muiden ihmisten ajatusmalleista syvenee ja sitä kautta oma ymmärrys ja osaaminen myös syvenee. Lisäksi ihmisten kohtaaminen ilman agendaä tai kiirettä koetaan usein todella virkistäväksi.

Dialogien järjestäjät saavat omista dialogeista paljon arvokasta tietoa. Se luo mahdollisuuden kohdata omaa kohderyhmää luottamusta herättävällä tavalla ja antaa mahdollisuuden saada palautetta ja ideoita ihmisiltä, jotka eivät aina sitä anna. Se tukee oman toiminnan kehittämistä ja vahvistaa dialogien järjestäjien osaamista.

Kansallisten dialogien tietoa hyödynnetään laajasti. Kansalliset yhteenvedot esitellään ministeriöiden ylimmälle johdolle kansliapäällikkökokouksien ja esikuntaverkoston kautta. Lisäksi yhteenvedon tuloksia esitellään myös yhteiskunnan muutoksen ministeriryhmässä. Julkinen hallinto hyödyntää yhteenvedoja kehittämistyön tukena ja julkisen hallinnon johtajia kannustetaan hyödyntämään dialogeja monella tavalla omissa organisaatioissaan.

Tukiryhmä arvioi jokaisen keskustelukierroksen toteutuksen ja sen vaikuttavuuden. Arviointi perustuu keskustelunjärjestäjiltä, keskustelijoilta sekä muilta toimijoilta kerättävään palautteeseen ja kiinteään yhteistyöhön ydinryhmän ja vakituisten keskustelunjärjestäjien välillä. Arvioinnin tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen. Tulosten ja oppien jakamiseen kannustetaan, niin että kaikki voivat halutessaan hyödyntää niitä.